

VIDÉKI GETTÓK

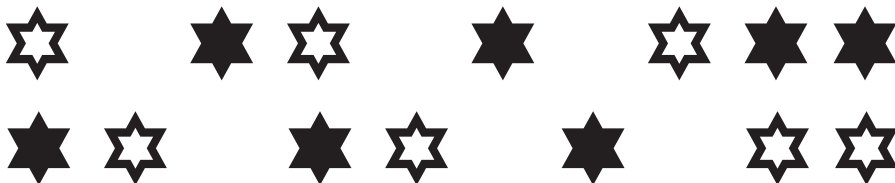
HOLOKAUSZT DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

OKTATÁSI SEGÉDLET

Vidéki gettók

„... nem marad itt közülük hírmondó sem.”

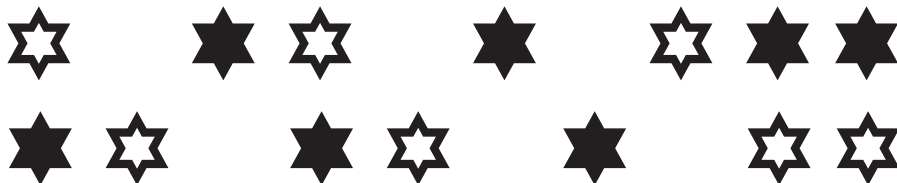
OKTATÁSI SEGÉDLET

Vándorkiállítások kölcsönzése és
további információk oktatási programjainkról:

Tel.: +36 (1) 455 33 24

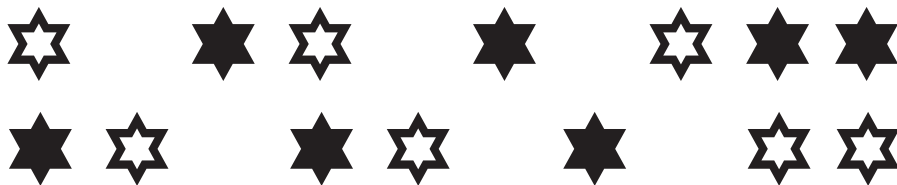
E-mail: oktatas@hdke.hu

Készült a Holokauszt Emlékközpont Vidéki gettók című kiállításához.

TARTALOMJEGYZÉK

Toleranciafeladat	4
A gettósítás.....	6
Térkép	8
Élet a gettóban	10
Deportálás	12

TOLERANCIAFELADAT A SÁRGA CSILLAG VISELÉSÉHEZ:

(Ehhez a feladathoz kell egy játékvezető.)

Találjatok szinonimákat a *tolerancia* szóra!

A *tolerancia* szót *elfogadás* vagy *eltűrés* szinonimákkal lehet még kifejezni. Milyen különbséget fedeztek fel a két szó konnotációjában?

Tegye fel a kezét az, aki magát toleráns embernek tartja!

A tanár vagy a csoportvezető 2 vagy 3 (a csoport létszámától függően) különböző jellel (pl.: kör, háromszög, négyzet) ellátott matricát készít. A diákokat libasorba állítja, majd a homlokukra ragasztja ezeket a matricákat. A diákok a kezükkel eltakarják a homlokukra ragasztott matricát. Aki megkapta a matricáját, az visszamehet a helyére, de most már csendben kell maradjon, nem szólalhat meg. Ennek következtében a teremben egyre nagyobb lesz a csend.

Egy diák szív alakú (lehet más szimbólum is) matricát kap. Ő lesz a "kiközösített".

Amint minden résztvevő kapott matricát, kezdődhet a játék! Mutogatással kell csoportokba rendeződjenek, beszélni nem szabad.

„minden hatodik életévét betöltött zsidó személy – nemre való tekintet nélkül – köteles házon kívül felső ruhadarabjának bal mellrészén, jól láthatóan, 10x10 cm átmérőjű szövet-, selyem-, vagy bársonyanyagból készült kanárisárga színű, hatágú csillagot viselni”.

Ki fogadja be a “kiközösítettet”?

Közösen megbeszélni, hogy milyen egyszerűen döntünk egy megkülönböztető jelzés alapján. Senki nem mondta, hogy a matricákon szereplő jelek alapján kell csoportokba rendeződni, mégis mindenki automatikusan azok alapján rendeződött csoportokba.

Alkossunk új csoportokat a következő kérdés alapján:

Kikkel töltenétek el szívesen egy pár napos kirándulást?

Ezekben az új csoportokban hány fajta matrica van?

A GETTÓSÍTÁS

A gettók felállításának menete

A fajlag zsidónak minősített – izraelita vagy keresztény felekezetű – magyar állampolgárok összegyűjtése és gettósítása a következő szakaszokban történt:

- 1) a falusi és kisvárosi zsidókat átmenetileg zsinagógákba és hitközségi épületekbe koncentrálták;
- 2) az így összegyűjtött zsidókat, miután megfosztották őket az értéktárgyaiktól, többnyire a járási székhelyeken felállított nagyobb gettókba szállították át;
- 3) a városi zsidókat kényszerítették, hogy a gettóként szolgáló, számukra kijelölt és többnyire fizikailag (fallal, deszkapalánkkal) is elkülönített területre költözzenek, amely lehetett a zsidónegyed, de akár gyár, raktár, vagy csupán egy terület a szabad ég alatt;
- 4) végül a zsidókat olyan vasúti infrastruktúrával rendelkező városokban gyűjtötték össze, ahol gyorsan be lehetett őket vagonírozni.

Számozással állítsd sorrendbe a képeket, majd készíts hozzájuk rövid képleírásokat! Mi látható a képeken?

*“Az utcán megállni,
akár egymás közt csoportokat alkotva,
vagy a magyar-fajú lakossággal be-
szélgetni a legszigorubban tilos.”*

VIDÉKI	A magyarországi zsidóság gettósítása és deportálása
GETTŐK	Ghettoization and Deportation of the Hungarian Jewry

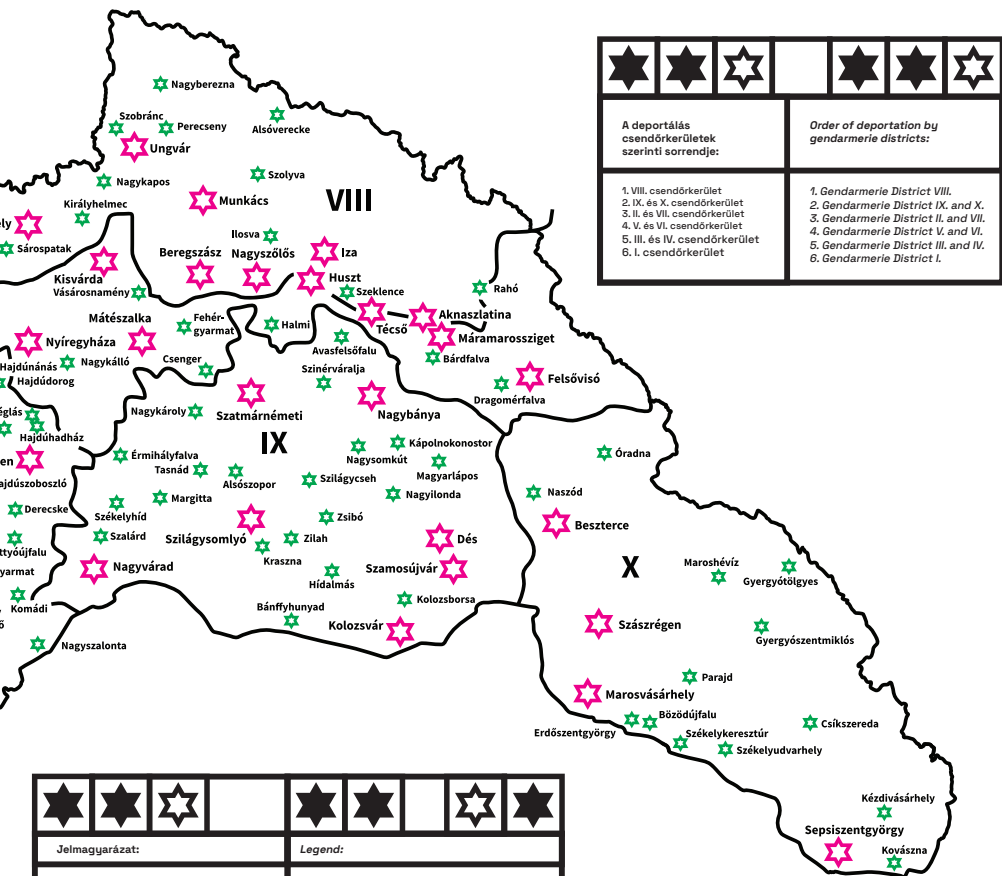

A térkép alapján határozd meg, hogy melyik országrészben hoztak létre több nagyobb gettót!

Hány gettót állítottak fel 1944-ben Magyarországon?

Milyen városrészekben alakították ki ezeket a gettókat?

Kik hajtották végre Magyarországon a gettósítást?

★ ★ ☆	★ ★ ☆ ★
Jelmagyarázat:	Legend:
<ul style="list-style-type: none"> ★ nagyobb gettó helyszíne ★ kisebb gettó helyszíne ▭ csendőrkörület határa 	<ul style="list-style-type: none"> ★ location of a larger ghetto ★ location of a smaller ghetto ▭ gendarmerie district boundary
<p>Felhasznált források:</p> <p>Jogfosztástól népirántásig Szerk.: Molnár Judit, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2005</p> <p>A magyarországi holokauszt földrajzi enciklopédiája Főszerk.: Randolph L. Braham, Park Könyvkiadó Budapest, 2007</p>	<p>Sources used:</p> <p>From Deprivation of Rights to Genocide, Editor: Judit Molnár, Hungarian National Museum, Budapest, 2005</p> <p>Geographical Encyclopedia of the Holocaust in Hungary Editor-in-Chief: Randolph L. Braham, Park Könyvkiadó, Budapest, 2007</p>

Hogyan viszonyultak a nemzsidók a gettósítás folyamatához?

Hány kg-ot vihetett magával egy személy a gettóból a költözése során? Milyen tárgyak tartoztak bele ebbe?

**Hányan éltek a gettókban átlagosan egy szobában?
Mennyi hely (m²) jutott egy főre?**

ÉLET A GETTÓBAN

Milyenek voltak a higiéniai körülmények a gettókban?

Milyen betegségek ütötték fel a fejüket a gettókban?

Magyarországon átlagosan hány hetet töltöttek a kényszerlak-
helyként kijelölt városrészekben a zsidók, mielőtt deportálták vol-
na őket?

Milyen megélhetési lehetőségei voltak a zsidóknak a gettókban?

Milyen hely volt a pénzverde a gettókban? Milyen célt szolgált?

Milyen képek jelentek meg a korabeli sajtóban a zsidók gettóbeli
életéről?

Vizsgáld meg a zalaegerszegi fotóriport képeit, és foglald össze a
saját szavaiddal, hogy mit láatsz a képeken!

„A zsidóság elkülönítése
részben már megtörtént,
részben folyamatban van.
Végeredményben az
országból minden zsidót
ki fogunk telepíteni,
nem marad itt közülük
hírmondó sem.”

DEPORTÁLÁS

A gettóba költözéskor a zsidók csupán 50 kg-ot, a deportálások során pedig 10 kg-ot vihetek magukkal.

Rajzolj a vagonba olyan tárgyakat, amiket szerinted magával vihetett

- egy 7 éves kislány
- egy 14 éves fiú
- egy 27 éves édesanya a 10 hónapos csecsemője számára
- egy 43 éves nő
- egy 72 éves férfi
- egy 80 éves nagypapa

Írd le, hogy mit tudsz a deportálás menetéről! Magyarországon melyik csendőrkerületből deportálták először a zsidókat?

A magyarországi deportálások 1944 május közepe és július eleje között folytak. Miért látunk a képeken mégis télkabátos embereket?

Hány embert zsúfoltak be átlagosan egyszerre egy marhavagonba?

Körülbelül hány napig tartott az út Auschwitz–Birkenauba?

Mi történt a deportáltak csomagjaival, amikor megérkeztek a koncentrációs táborba?

Kik voltak az ún. kanadások Auschwitz– Birkenauban?
Mi volt a feladatuk?

VIDÉKI GETTÓK

